

STEN ANDRÆ

* 1936-12-23 † 2001-09-17

Sten Andræ föddes i Iggesund, där fadern Ingmar Andræ var präst. Denne var under Stens uppväxttid kyrkoherde i Balingsta 2 mil sydväst om Uppsala och senare komminister i S:t Matteus församling i Stockholm. Stens moder Ingrid var född Hagardt.

Farfar Eskil Andræ hade varit kyrkoherde i S:t Jacobs, hans morfar Anders Hagardt hade motsvarande tjänst i Adolf Fredriks församling i Stockholm. Farfars bror var Tor Andræ, professor i religionshistoria (specialist på islam), därefter biskop i Linköpings stift. Det fanns alltså teologer och präster i släkten.

Efter skolgången i Balingsta och Uppsala Katedralskola blev Sten student med studier i nordiska språk samt historia vid Stockholms Högskola. Road av att läsa och skriva funderade han på en bana som journalist. Han flyttade dock till Uppsala för att läsa teologi, men var till en början inte bestämd i yrkesvalet. Han kunde vara kritisk mot vissa sidor av kyrkans arbetssätt. Om han ändå valde att bli präst, skulle han i sin mån vilja försöka förändra kyrkan inifrån.

Präst blev han, därtill vigd av biskop Helge Ljungberg i Storkyrkan 1963. Hans tidigare tvekan hade inte berott på teoretiska betänkligheter angående kristen tro. Denna hade funnits med alltifrån barndomen och den miljö han växt upp i.

Prästtjänstgöring påbörjades i Oscars församling i Stockholm, fortsattes i Nynäshamn som komminister och från 1976 i fem år som kyrkoherde där. Bland lyckade projekt under denna tid märks byggandet av ett stort, modernt

församlingshem. I tre år var han sedan komminister vid Storkyrkan, varefter han 1984 kom till S:t Matteus som kyrkoherde. Därmed återvände han på sitt sätt till ”fadershuset”, där fadern Ingmar varit präst och till föräldrahemmet i församlingshuset på Västmannagatan.

Efter fjorton arbetsdiga år i den stora församlingen lämnade han sin tjänst där 1998 och övergick till en komministratur i grannförsamlingen vid Odenplan, Gustav Vasa. Det positiva med detta tjänstebyte fann han vara att få tid med att vara präst i stället för administratör. Nu kunde han mer ägna sig åt sin nådegåva, predikan.

Han bar på en oro och den gällde inte minst klyftan mellan kyrka och folk. Hans predikan blev i god mening folklig, använde bildspråk och berättande som vem som helst kunde känna igen sig i. Med korta meningar, retoriska figurer och enkelhet tecknade han scener, som åhöraren själv kunde dra slutsatser av.

Detta var ingen billig folklighet. Bibelns texter och gestalter stod i fokus. Liturgin var själens möte med Gud. Kyrkans former bestod, men med fördjupad aktualitet.

Socialt var Sten öppen och glad men alltid medveten om mörkret. Medkänsla med sjuka och handikappade var tydlig. Oräkneliga samlingar för behövande har han medverkat till, följande den rikt utvecklade socialt diakonala traditionen i S:t Matteus. Ord och handling kan komplettera varandra, vilket enskilda fått erfaras genom Sten Andrä.

Sedan 1995 var han kontraktsprost för Domkyrkokontraktet i Stockholms stift, omfattande Domkyrkoförsamlingen, Kungsholms, S:t Görans, Essinge, Adolf Fredriks, S:t Matteus, Gustav Vasa, S:t Johannes, Finska och Tyska S:t Gertruds församlingar. I denna egenskap samlade han prästerna till överläggningar och studiedagar.

Den egna sjukdomen tog han märkvärdigt lugnt. Cancern drabbade honom våren 1999. När han arbetade, tänkte han inte på att han var sjuk men kände efteråt tröttheten desto mer. Engagemanget höll honom tidvis uppe med planering av samtalsgrupper och en egen bok. Det är vemodigt att konstatera, att han inte fick förverkliga dessa planer. Han måste sluta sitt liv tre månader före 65-årsdagen, då en välkommen pensionärstid annars skulle ha börjat. Döden mötte han med tillförsikt om ett nytt liv. På sitt sätt blev han ändå befriad.

Sten Andrä avled i sitt hem. De som tog avsked av honom vid begravningsgudstjänsten den 10 oktober fyllde S:t Matteus kyrka till sista plats. Som avslutning sjöng kyrkokören kring kistan i koret Albert Beckers *Uti din nåd* med orgel. Det blev en mäktig sångarhälsning sammanfattande många till-

givenhet och tacksamhet för vad Sten Andræ betytt som människa och präst.

Stens hustru Monica är TV-producent. Hon är dotter till provinsialläkaren i Fagersta Karl Holmgren med hustru Majken. Monica och Sten har fyra barn, alla med familjenamnet Andræ: Jarl är systemvetare och bosatt i Nacka, Helena är sjuksköterska och bor i Solna, Lisa är TV-producent och bor i Stockholm, Ingrid är studerande i Stockholm.

Sten Andræ var 1:e kaplan i S:te Örjens Gille, där han blev medlem 1982. Han tillhörde vid sin bortgång den femte länken

Sancte Örjens Gilles Högtidsdag den 23 april 2002.

Gösta Wrede